

VRAGEN

door de leden van de raad gesteld overeenkomstig artikel 38 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen van de raad van de gemeente Groningen.

2008 – Nr. 43.

VRAGEN van D66 van de heer P.J.R. van der Wilt betreffende gevolgen van het stemmen met potlood voor mindervaliden.
(Binnengekomen: 8 mei 2008.)

Naar aanleiding van uw brief gedateerd op 10 april over de aanstaande verkiezingen waarbij het rode potlood weer ter hand genomen zal worden heeft de fractie van D66 een aantal vragen. D66 heeft geïnformeerd bij het Meldpunt Chronisch Zieken en Gehandicapten Raad en dat leert ons dat stemmen met het potlood een teruggang is ten opzichte van elektronisch stemmen, met name voor blinden en slechtzienden. Ook voor ander mindervaliden zou de toegankelijkheid bij het stemmen verminderd kunnen worden. D66 is van mening dat het voor een ieder mogelijk moet zijn democratisch recht naar behoren uit te oefenen. Belemmeringen die dat recht in de weg zouden kunnen staan moeten zoveel mogelijk weggenomen worden.

De fractie van D66 heeft daarover de volgende vragen:

1. Heeft het college zich rekenschap gegeven van deze teruggang en wil het maatregelen nemen om deze te minimaliseren?
2. De toegankelijkheid van stembureaus is een probleem dat zich vaker manifesteert, ook bij het elektronisch stemmen. Hoe zorgt het college dat stembureaus maximaal toegankelijk zijn voor mindervaliden?
3. Is het college bijvoorbeeld bereid speciale stembureaus in te richten, waar de toegankelijk, assistentie en voorzieningen geoptimaliseerd zijn voor mindervaliden? Het gebruik van de stempas maakt het mogelijk om een aantal bureaus strategisch over de stad speciaal voor mindervaliden in te richten. Te denken valt aan stembureaus in bijvoorbeeld verzorgingshuizen dichtbij haltes van het openbaar vervoer, waar de toegankelijkheid is gewaarborgd.
4. Maakt de gemeente Groningen reeds gebruik van een verkiezingstaxi en zo nee is het college bereid dit in overweging te nemen?

Het college beantwoordt de vragen als volgt:

Groningen, 27 mei 2008.

1. Ons college beseft dat het stemmen met stembiljetten zeker een teruggang in zelfstandigheid is voor blinde en slechtziende kiezers. Groningen is één van de gemeenten die voor deze groep kiezers in 2006 speciaal een audio-stemcomputer heeft aangeschaft.

Door de gewijzigde landelijke regelgeving mag ook de audio-stemcomputer niet meer worden gebruikt. Dat kunnen wij helaas niet veranderen. Wel blijven wij de kandidatenlijst in braille en in gesproken vorm beschikbaar stellen.

Blinde en slechtziende kiezers die zelf hun stem willen uitbrengen, behoren nu (weer) tot de groep kiezers die wegens hun lichamelijke gesteldheid hulp behoeven. De Kieswet bepaalt dat het stembureau in dat geval kan toestaan dat zij zich laten bijstaan. Een andere mogelijkheid is dat zij volmacht aan een andere kiezer verlenen.

Wat de gevolgen van de gewijzigde stemmethode voor de andere groepen mindervalide kiezers is, is door ons moeilijk te schatten. In plaats van het maken van een kandidaatskeuze op het stemvel van de computer en het drukken op de (rode) stemknop, zullen zij nu een stembiljet met rood potlood moeten invullen en het stembiljet in de stembus deponeren. Kiezers moeten deze stem bovendien uitbrengen in een stemhokje met beperkte afmetingen. Dat is zeker voor kiezers in een rolstoel of scootmobiel geen verbetering. Het is waarschijnlijk dat ook deze groep zich vaker moet laten bijstaan.

Wij zijn voornemens de voor verkiezingen benodigde stemhokjes door de dienst Sociale Werkvoorziening te laten produceren. Daarbij proberen wij - binnen de beperkte kaders - de toegankelijkheid voor de mindervalide kiezers zo goed mogelijk te maken. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan extra brede stemhokjes met in hoogte verstelbare schrijfplateaus in bepaalde stemlokalen.

2. Toegankelijkheid van stemlokalen is een reeds lang bestaand probleem. Ons streven is de stemlokalen zoveel mogelijk toegankelijk te maken voor mindervalide kiezers. Daarom maken wij gebruik van gebouwen die zeer goed toegankelijk zijn voor mindervalide kiezers, zoals zorgcentra, scholen e.d. Daarnaast worden op de verkiezingsdag bij diverse lokalen tijdelijke voorzieningen (vlonders en oprijplaten e.d.) aangebracht, waardoor de toegankelijkheid wordt verbeterd. In de openbare publicaties, waarin de locaties van de stemlokalen worden bekendgemaakt, wordt door middel van een code aangegeven hoe de toegankelijkheid van de locaties is. Ook wordt gewezen op de mogelijkheid om door omzetting van de oproepingskaart in een kiezerspas in een ander - beter toegankelijk - stemlokaal te gaan stemmen.
3. Zoals bij de beantwoording van de eerste twee vragen al is aangegeven, treffen wij verschillende maatregelen om de toegankelijkheid van stembureaus te verbeteren. Bij de laatstgehouden verkiezingen was een vijfde van de 99 stembureaus gevestigd in zorgcentra en soortgelijke gebouwen. Omdat niet alle stembureaus optimaal toegankelijk zullen zijn, zal de kiezer in voorkomende gevallen naar een stembureau moeten gaan dat niet het stembureau van zijn woonadres is. Als met oproepingskaarten wordt gestemd, zal deze groep zelf initiatief moeten nemen om de oproepingskaart te laten omzetten in een kiezerspas. Indien de raad besluit deel te nemen aan het experiment Stemmen in een Willekeurig Stemlokaal (SWS), kan de kiezer zelf bepalen in welk stembureau binnen de gemeente de stem wordt uitgebracht. SWS maakt het de kiezer ook mogelijk om zonder tussenkomst van de gemeente een kiezer in een ander stemdistrict van de gemeente volmacht te verlenen.

4. In Groningen hebben we nog geen "verkiezingstaxi" gebruikt. Blijkbaar hebben we met de spreiding van onze stemlokalen ervoor kunnen zorgen dat de stemlokalen in onze gemeente relatief goed bereikbaar waren. Door de gewijzigde omstandigheden is er bij de komende verkiezing voor een beperkte doelgroep misschien een behoefte aan vervoer naar het stemlokaal. De suggestie om kiezers vervoer naar het stemlokaal aan te bieden zullen we betrekken bij de organisatie van de verkiezing van de leden van het Europees Parlement op 4 juni 2009.